

Korruption, jäv, bisysslor mm

Professor Olle Lundin

Finns det korruption i Sverige?

- Vad är korruption?

TI corruption perception list

Rank	Country	2015 Score	2014 Score	2013 Score	2012 Score
1	Denmark	91	92	91	90
2	Finland	90	89	89	90
3	Sweden	89	87	89	88
4	New Zealand	88	91	91	90
5	Netherlands	87	83	83	84
5	Norway	87	86	86	85
7	Switzerland	86	86	85	86

Vad är korrruption?

- "Korrruption är missbruk av makt- eller förtroendeställning för personlig förmån eller till förmån för en annan person eller grupp till vilken man har ett lojalitetsförhållande."
- **Petty corruption**
- **Grand corruption**
- **Systemic corruption**

Korruption i Sverige?!

- Logen i Malmö
- Riksrevisionen
- Middag Investor
- Motala (Skrotkassan i Allingsås)
- Lundgrens pension
- Systembolagets muthärva
- Göteborgshärvan
- Skatteverkets agerande vid utlämnande av uppgifter
- Kommunalt trots, fastighetsaffärer
- Statens Fastighetsverk
- Insyn i politiska partier, finansiering
- Nepotism
- Sammanblandning av privat och offentligt
- Sammanblandning politik och förvaltning

SOM institutet

- Favoritism, verandan

ALLA DESSA NÄTVERK...

HAR DU NÅN GÅNG YLAT: "HUR FAAAN KUNDE HON FÅ DET DÄR JOBBET?". SVARET ÄR OFTA: NÄTVERK!

VAF.. NÅN VILL HA MED MIG I ETT NÄTVERK IGEN! "LINKEDIN".. VAD ÄR DET? MAFFIAN?

ÄR DET LITE SOM ELITSINGLAR?

ALLA NÄTVERKAR NU. MAN INGÅR I EN KRETS AV PROFESSIONELLA MÄNNISKOR MED FRAMÅT-ANDA.

NÄ, MER FRIMURAR-ORDEN TROR JAG.

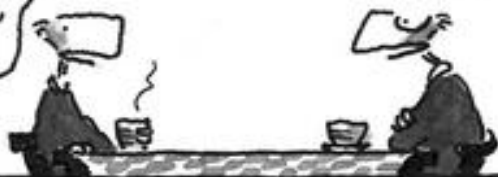

EN VANLIG STADS MEKANISMER ÄR KANSKE ETT MER ÅSKÄDLIGT EXEMPEL.

SÅ HÄR FUNKAR FLÄRPINGE: UNGARNAS LÄRARE ÄR TREMÄNNING MED REKTORN SOM ÄR GIFT MED BANKCHEFENS SYSTER.. HENNES BROR ÄR KOMMUNALRÅD OCH BUKSVÄGER MED ORDFÖRANDE I FOTBOLLSKLUBBEN VARS KNATTELÄG SÄLJER JORDSÄCKAR I MAJ MÅNAD...

JAHA.. SÅ NÄR KAN JAG SOM NYINFLYTTAD FÅ BYGGLOV?

DU KÖPTE INGEN JORD, VA?... TJA, OM SÅ DÄR EN 300 ÅR.

NÄTVERK HAR FUNNITS SÉN DJÄVULEN GICK I KORTBYXOR. ÖVERALLT OCH PÅ ALLA NIVÅER.

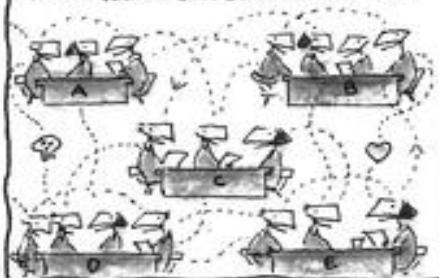
① ENKELT NÄTVERK: GAMLA ÖREBROARE

OVE HANESMISK - ÖREBROARE!

OVE, DIN SPJUVER! DET VAR INTE IGÅR! LÄNAR DU FORTFARANDE UT SLÄPVAGNEN?

② AVANCERAT NÄTVERK: KULTURELLA STIPENDIENÄMNDER

③ OBEGRIPPLIGT NÄTVERK AV BYSANTINSKA MÄTT: ARVFURSTENS PALATS. (UD)

NYSS HADE JAG ETT TOPPJÖBB I NEW YORK.. NU SITTER JAG NÄRMEST MUGGEN OCH FÄR INGEN POST.

JÄ, SE DESSA INTERNATIONELLA FÖRVECKLINGAR..

EN GÅNG HETTE DET VÄNSKAPSKORRUPTION, MEN NÄTVERK ÄR JU SNYGGARE. OCH DET FUNKAR - SÅ LÄNGE INTE KRAFTFULLA INTRESSESFÄRER KROKAR (JMF. CRIPS & BLOODS, SWEDBANK, FLÄRPINGE IF)

JAG FÖRESLÅR INGMAR ODELKRAPP.

UTESLUTET! HAN TILLHÖR JU DE FYRAS GÅNG!

BOSSE KRANMAN OÅ?

ALDRIG! HAR DU GLÖMT KUPPEN PÅ ÅRSMÖTET '86?

"SILLEN" BERGSTRÖM?

DEN @*%# KÖRDE SÖNDER MIN SLÄTTERHACK!

HAR INGEN TÄNKT PÅ OVE HANESMISK?

EN ÖREBROARE!!! JAG BEHÖVER BARA RINGA ETT PAR SAMTAL SÅ HAR VI ETT FÄRSKT HÄSTHUVUD LAGOM TILL ÅRSMÖTET!

Vad har vi för att förhindra korrruption?

- Hur vi anställer
- Hur anställda ska agera
- Hur beslut ska fattas
- Värdegrunder, vad ska vi förhålla oss till

Värdegrunder för offentlig förvaltning

- Demokrati
- Legalitet
- Objektivitet
- Fri åsiktsbildning
- Respekt för lika värde, frihet och värdighet
- Effektivitet och service

12 kap. 5 § 2 st RF

- Vid beslut om statliga anställningar ska avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet.
- Enbart statliga sektorn?!

Den weberianske tjänstemannen

- Säker och i princip livslång anställning
- Löneklasser, inte fri lönesättning
- Enbart lojal mot lagen
- Tillämpar regler maskinlikt

- Oberoende, under lagarna

Regeringsformens krav och innebörd

- 1 kap. 9 § Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet.
-
- Objektivitetsprincipen, viktig men kanske sällan använd
- Används av JO

Vilka regler är relevanta?

- 1:9 RF, saklighet och opartiskhet
- Jäv, 16-18 §§ FL
- Bisysslor, 7 § LOA
- Mutbrott, tagande och givande av, 10 kap. 5a-c §§ BrB

Delvis nya jävsregler i förvaltningslagen

- Jäv
- 16 § Den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om
 - 1. han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
 - 2. han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
 - 3. han eller hon har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som myndigheten ska pröva i egenskap av överordnad instans, eller
 - 4. det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.
- Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska myndigheten bortse från jäv.
- Vad är handläggning?

Förändring av jävsreglerna, 16 §

- Utökning av intressejäv...borttaget "synnerlig nytta eller skada", nu "påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning"
 - Utökning av tvåinstansjäv, från "saken" till "frågor"
 - Utökning av ombudsjäv/ställföreträdarjäv, "om någon är eller har varit" "närstående"
-
- Berör inte kommunal sektor, egna jävsregler i KL
 - Innebär att jävsregler i statlig sektor blir mer omfattande än i kommunal!
 - Jävsbeslut kan överklagas särskilt (om saken kan överklagas), dock inte enligt KL
 - Diskrepans mellan jäv och dess hantering i statlig och kommunal förvaltning

Bisysslor

- Arbetshindrande
- Konkurrerande
- Förtroendeskadliga

Vad är bisysslor?

- All typ av verksamhet, arvoderad eller inte, som inte har direkt med den privata sfären att göra
- Typiskt sett tillåtna; uppdrag som förtroendevald, medlemskap i ideella föreningar,

Förtroendeskadliga bisysslor 7 § LOA

- En arbetstagare får inte ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagares opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens anseende.
- AD 2011 nr 83, poliser och förtroendeuppdrag
- AD 1999 nr 106 , skoterfallet

- Det kan enligt Arbetsdomstolens mening inte råda någon tvekan om att det allmänt sett inte är förenligt med den angivna lagbestämmelsen att en anställd bedriver näringsverksamhet som inte bara har beröring med den aktuella statliga verksamheten utan även har den anställdes egen arbetsgivare som kund.

Hur bedöma förtroendeskadliga bisysslor?

- Offentlig makt
- Beröringspunkter med AG:s verksamhet

- Förtroendeskada, risk för

Mutbrott

- Mutbrott, tagande och givande av, 10 kap. 5a-c §§ BrB
- "Otillbörlig förmån", t.ex. privat vänskap
 - Malmö, utrikesminister och Kommunal
- NJA 2008 s 705, VD och landshövding på jakt
- NJA 1985 s. 477, Föreståndaren för ett servicehus medverkade till att en i huset boende person upprättade testamente till hennes förmån och mottog den testamenterade egendomen, sedan testator avlidit. Mutbrott har ansetts föreligga.
- RH 1995:99, Riksdagsledamot och konsulttjänster.

Mutbrott

- Behövs inga löften eller överenskommelser
- Privata kontakter bryter igenom

Hur förhålla sig till mutliknande situationer?

- NEJ

Oberoende förvaltning

- Independence in fact (subjektivt)
- Independence in appearance (objektivt)
- FÖRTROENDE

Syftet

- Bra beslut i offentlig förvaltning
- Upprätthålla allmänhetens förtroende
- Skydda handläggare och beslutsfattare

Lokala åtgärder

- Handlingsplaner
- Medvetenhet om problematiken
- Hur ska detta hanteras?